

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 333/2021 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om Israel-Palestina konflikten

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 333/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Veronika Honkasalo /vänst. m.fl.:

Hur förhåller sig Finland till människorättsorganisationernas rapporter om Israels systematiska etniska diskriminering och agerande under den pågående konflikten,

hur ställer sig Finland och EU till Israels likgiltighet gentemot den internationella gemenskapens vädjanden,

har Finland och EU beredskap att reagera på Israels kränkningar av de mänskliga rättigheterna och brott mot folkrätt med motsvarande åtgärder som vidtagits exempelvis mot brott och kränkningar av de mänskliga rättigheterna i Ryssland och Kina och

hur sörjer Finland för att också för Israels del följa regeringsprogrammets på de mänskliga rättigheterna grundade utrikes- och säkerhetspolitik och principer att inte utöva vapenhandel med länder som trampar på de mänskliga rättigheterna?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Finland har fördömt allt våld riktat mot civila i konflikten mellan Israel och det palestinska området (nationellt uttalande den 12 maj, skriftligt uttalande vid FN:s säkerhetsråds öppna session den 16 maj, det samnordiska uttalandet vid FN:s generalförsamling den 20 maj och vid FN:s råd för de mänskliga rättigheterna den 27 maj). Finland har krävt att ledarna för båda parter agerar ansvarstagande för en lösning av den svåra situationen.

Den nu hårdnade situationen accentuerar det brådskande behovet att nå en rättvis lösning mellan israelerna och palestinierna. Finlands ställning till konflikten mellan Israel och Palestina är oförändrad. Finland stöder en lösning med två stater som åstadkoms genom förhandlingar mellan likvärdiga parter. Nu behövs det förhandlingar i stället för kraft och våld.

Staten Israel har rätt att försvara sina medborgare mot terroristiska attacker. Samtidigt bör man dock respektera den internationella humanitära rätten och skydda civilbefolkningen.

Finland har både nationellt och som en del av EU upprepade gånger fördömt åtgärder i strid med folkrätt, såsom de israeliska bosättningarna. Finland och EU har också konsekvent påmint om att staternas samtliga åtgärder mot terrorism ska vara förenliga med kraven i folkrätt, speciellt de mänskliga rättigheterna samt bestämmelserna i flyktingrätten och internationell humanitär rätt.

Israel i egenskap av ockuperande makt, men också Hamas och den palestinska förvaltningen, har gjort sig skyldiga till människorättskränkningar. Finland lyfter fram situationen med de mänskliga rättigheterna i diskussionerna med Israel och den palestinska förvaltningen samt på ämbetsmannanivå och politisk nivå. Genom utvecklingssamarbetet stöder Finland den palestinska förvaltningens institutioner och demokratiska utveckling samt uppbyggnaden av staten Palestina.

Den nuvarande situationen leder såsom olöst till att konflikten av och till eskaleras. Både de materiella och de mänskliga kostnaderna är höga. Finlands mål är både nationellt och inom ramen för EU att i rådande läge hitta sådana påverkningsmöjligheter som hjälper för lösning av grunden till konflikten, långt utdragen och allt djupare ockupation. Det är viktigt att konflikten mellan Israel och Palestina och en lösning av den nu som helhet hålls kvar på bl.a. FN:s agenda. Finland samarbetar med likasinnade länder för att detta mål ska uppnås och för att kartlägga olika metoder.

I den rapport som Human Rights Watch publicerade i slutet av april uppmanas den internationella gemenskapen att göra en bedömning av Israels åtgärder på det palestinska området också ur internationellt straffrättsligt perspektiv. Finland studerar rapporten och deltar i diskussionerna kring rekommendationerna i den bl.a. tillsammans med EU-kompanjonerna. Aspekten med personligt straffrättsligt ansvar på situationen i Israel och Palestina som presenterades i rapporten har redan rönt internationell uppmärksamhet eftersom åklagarämbetet vid Internationella brottmålsdomstolen (ICC) i mars 2021 inledde en utredning om situationen i Palestina. Finland följer med hur undersökningen fortskrider och hör till dem som stöder Internationella brottmålsdomstolen. Den rättsliga situationen i Palestina behandlades också vid FN:s råd för de mänskliga rättigheterna specialsession den 27 maj. Enligt de nordiska ländernas uttalande är människorättsituationen i Gaza allvarlig och internationell humanitär rätt bör respekteras.

Uppdelningen mellan staten Israel och dess bosättningar har beaktats i olika avtal mellan EU, dess medlemsländer och Israel. Exempelvis gäller ett tekniskt arrangemang för produkter som kommer från bosättningarna eller har producerats där enligt vilket de produkter som producerats i bosättningarna inte får samma tullförmåner som de produkter som tillverkats inom staten Israels område. Ursprunget ska nämnas för de livsmedel som härstammar från de av Israel ockuperade områdena och de israeliska bosättningarna. Finlands utrikesministerium har upprepade gånger gett branschens tillsynsmyndigheter anvisningar.

Under innevarande år har inga tillstånd getts för export av försvarsmateriel från Finland till Israel. För handeln med försvarsmateriel mellan Finland och Israel gäller samma praxis som för all övrig handel med försvarsmateriel. Finland fattar ett separat beslut grundat på en helhetsbedömning i

varje exporttillståndsärende. Utrikesministeriets uttalanden grundar sig på EU:s gemensamma kriterier där man bland annat gör en bedömning av landets in-terna situation och beaktar kraven på regional fred, säkerhet och stabilitet. Utrikesministeriet gör en UTP-bedömning av exporten av försvarsmateriel. Bedömningen grundar sig på lagen om export av försvarsmateriel (202/2012). Bedömningen gäller inte import av försvarsmateriel, som försvarsministeriet ansvarar för.

Helsingfors 14.6.2021

Utrikesminister Pekka Haavisto